

B. Osobitná časť

K § 1

Navrhuje sa vymedzenie dávok a príspevkov, na ktoré sa nariadenie vzťahuje.

K § 2

Navrhuje sa v čase krízovej situácie poskytovať rodičovský príspevok aj pre tie osoby, ktorým v čase krízovej situácie zanikne nárok na rodičovský príspevok, z dôvodu, že ich dieťa dovŕšilo tri roky veku, šesť rokov veku ak ide o dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom alebo o dieťa, ktoré je zverené do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, alebo ak uplynuli tri roky od právoplatnosti prvého rozhodnutia o zverení dieťaťa do starostlivosti oprávnenej osoby. Zároveň musí ísť o osoby, ktoré nemajú nárok na príjem zo závislej činnosti, príjem z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti, alebo sú poberateľmi dávky sociálneho poistenia, dôchodku starobného dôchodkového sporenia, dôchodku doplnkového dôchodkového sporenia alebo dávky sociálneho zabezpečenia. Týmto osobám sa navrhuje poskytovať rodičovský príspevok v rovnakej sume, v akej im bol poskytovaný, a to najdlhšie do konca krízovej situácie. V prípade, že sa oprávnenej osobe vypláca ošetrovné, alebo ak je oprávnenej osobe poskytnuté služobné voľno s nárokom na služobný plat z dôvodu osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa, ktorých suma je nižšia, ako suma rodičovského príspevku, navrhuje sa, aby takáto oprávnená osoba mala nárok na rodičovský príspevok, ktorého suma sa určí ako rozdiel medzi sumou rodičovského príspevku, ktorá jej bola poskytovaná a sumou ošetrovného resp. služobného platu. Ďalej sa navrhuje oprávneným osobám, ktoré majú právny vzťah, z ktorého by mohol vzniknúť nárok na ošetrovné alebo nárok na služobný plat z dôvodu osobnej a celodennej starostlivosti o dieťa, poskytovať rodičovský príspevok ako preddavok, a to do doby kým príslušný orgán nerozhodne o nároku na ošetrovné alebo nadriadený nerozhodne o poskytnutí služobného voľna s nárokom na služobný plat. Navrhuje sa, aby po ukončení konania o nároku na ošetrovné alebo po rozhodnutí nadriadeného o poskytnutí služobného voľna s nárokom na služobný plat, úrad rozhodol o rodičovskom príspevku a súčasne aj o povinnosti vrátiť preddavok na rodičovský príspevok alebo jeho časť, a to najviac do výšky vyplateného ošetrovného alebo služobného platu.

Uvedené opatrenie sa navrhuje z dôvodu aby osoby, ktoré nemajú nárok na niektorý z uvedených príjmov, resp. majú nárok na ošetrovné alebo služobný plat v sume, ktorá je nižšia ako suma rodičovského príspevku, mohli primeraným spôsobom zabezpečovať riadnu starostlivosť o dieťa v čase krízovej situácie. Toto opatrenie má za cieľ podporiť rodiny, ktoré by sa po zániku nároku na rodičovský príspevok ocitli vo finančnej tiesni, vzhľadom k tomu, že v čase krízovej situácie nemajú možnosť zabezpečiť si príjem vlastným pričinením.

K § 3

Navrhuje sa v čase trvania krízovej situácie nahradiť potvrdenie lekára v špecializovanom odbore gynekológia o tom, že sa oprávnená osoba na účely príspevku pri narodení dieťaťa zúčastňovala preventívnych prehliadok od 4. mesiaca tehotenstva čestným vyhlásením oprávnenej osoby.

Cieľom uvedeného ustanovenia je zabezpečiť to, aby oprávnená osoba mohla preukázať splnenie podmienok nároku na príspevok pri narodení dieťaťa, aj v čase trvania

krízovej situácie, keď by z dôvodu obmedzenej dostupnosti lekárov nebola schopná zabezpečiť predmetné potvrdenie.

K § 4

Vzhľadom na obmedzenú dostupnosť znalcov v čase krízovej situácie sa z dôvodu prístupnosti pomoci v hmotnej núdzi pre žiadateľov o pomoc v hmotnej núdzi navrhuje v čase krízovej situácie neposudzovať hodnotu ani vek osobného motorového vozidla pre účely posúdenia hmotnej núdze.

K § 5

V čase krízovej situácie sa pre účely posudzovania hmotnej núdze navrhuje neposudzovať možnosť uplatnenia nárokov na výživné, náhradné výživné, dávky sociálneho poistenia okrem predčasného starobného dôchodku, dôchodky starobného dôchodkového sporenia okrem predčasného starobného dôchodku, dôchodky doplnkového dôchodkového sporenia, dávky sociálneho zabezpečenia, rodičovský príspevok, opakované príspevky na podporu náhradnej starostlivosti a nárok z pracovnoprávného vzťahu alebo z obdobného pracovného vzťahu, a to pri členoch domácnosti, ktorí vykonávajú činnosť zakladajúcu nárok na príjem v cudzine obdobný príjmu zo závislej činnosti alebo príjmu z podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti, ak túto činnosť vykonávajú na základe oprávnenia získaného v cudzine. Pri týchto členoch domácnosti sa zároveň na účely posúdenia hmotnej núdze navrhuje považovať za príjem aj odškodnenie, pomoc, podporu alebo inú refundáciu z cudziny, v ktorej tento člen domácnosti vykonáva niektorú z uvedených činností. Na účely preukázania uvedeného príjmu sa navrhuje akceptovať aj čestné vyhlásenie. Uvedené ustanovenie sa navrhuje z dôvodu, že mnoho žiadateľov o pomoc v hmotnej núdzi vykonáva podnikateľskú činnosť na základe oprávnenia získaného v cudzine alebo pracujú v cudzine, avšak bez nároku na pomoc, či dávku sociálneho zabezpečenia z danej krajiny. Ako príklad je možné uviesť opatrovatelky v Rakúsku pracujúce na rakúsku živnosť, ktoré nemajú žiadne nároky vyplývajúce z právnych predpisov v Rakúsku ani na Slovensku ani nemajú žiadnu možnosť vzhľadom na obmedzenia z dôvodu krízovej situácie pokračovať vo svojej zárobkovej činnosti. Z toho dôvodu sú odkázané na pomoc zo strany SR.

K § 6

Navrhuje sa, aby sa v čase trvania krízovej situácie poskytovanie dávky v hmotnej núdzi nepodmieňovalo výkonom činností - menších obecných služieb, dobrovoľníckej činnosti prác na predchádzanie mimoriadnej situácii počas vyhlásenej mimoriadnej situácie a pri odstraňovaní následkov mimoriadnej situácie v rozsahu 32 hodín mesačne a ani vykonávaním závislej činnosti v rozsahu 32 hodín mesačne z dôvodu predchádzania šíreniu vírusu COVID-19. Uvedeným ustanovením sa zabezpečí, aby sa príjemcom pomoci v hmotnej núdzi v čase krízovej situácie neznižovala dávka v prípade, že nebudú vykonávať závislú činnosť, alebo menšie obecné služby (napr. z dôvodu zatvorenej prevádzky, karantény, ošetrovania dieťaťa, ale aj obavy o svoj život a zdravie), v rozsahu 32 hodín mesačne.

K § 7

Navrhuje sa zaviesť ochranný príspevok v sume 37,30 eura pre príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorí v čase trvania krízovej situácie nemôžu vykonávať aktivačné práce, z dôvodu, že úrady v tomto období neuzatvárajú nové dohody o vykonávaní menších

obecných služieb, ako aj pre nových žiadateľov o pomoc v hmotnej núdzi, ktorí si podali žiadosť v čase krízovej situácie. Ochranný príspevok v sume 37,30 eura sa navrhuje zaviesť aj pre príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorí majú uzatvorené dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti, avšak len v prípade, že nemajú nárok na aktivačný príspevok z titulu príjmu z takejto činnosti vo výške minimálnej mzdy. Ochranný príspevok sa navrhuje zaviesť aj pre tých príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, s ktorými zamestnávateľia počas trvania krízovej situácie skončili právny vzťah, ktorý im zakladal nárok na príjem zo závislej činnosti. Ochranný príspevok sa navrhuje poskytovať aj príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorí v čase trvania krízovej situácie nemôžu vykonávať aktivity, ktoré sú podmienkou nároku na aktivačný príspevok, okrem tých príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorých nárok na aktivačný príspevok sa zakladá na výkone závislej činnosti.

Navrhuje sa, aby nárok na takýto ochranný príspevok nevznikol príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorí si podali žiadosť o pomoc v hmotnej núdzi v čase trvania krízovej situácie, ak im v období od 01.01.2020 do podania žiadosti bola odňatá alebo znížená pomoc v hmotnej núdzi z dôvodu odmietnutia vykonávania činností v rozsahu 32 hodín mesačne.

Predmetné ustanovenie sa navrhuje ako spôsob zmiernenia dopadu krízovej situácie na príjemcov pomoci v hmotnej núdzi, ktorí by si za normálnych okolností mohli zvyšovať príjem výkonom menších obecných služieb alebo výkonom zárobkovej činnosti na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti alebo vzdelávaním, resp. zvyšovaním kvalifikácie.

K § 8

Navrhuje sa v čase trvania krízovej situácie nepreskúmať objektivitu trvania nepriaznivého zdravotného stavu v prípade, že v čase trvania krízovej situácie bude nepriaznivý zdravotný stav príjemcu pomoci v hmotnej núdzi trvať viac ako tri kalendárne mesiace. Navrhuje sa, aby lehota uplynutím ktorej zaniká nárok na ochranný príspevok v čase trvania krízovej situácie neplynula. Dôvodnosť posúdenia trvania nepriaznivého zdravotného stavu posudkovým lekárom bude posúdená po skončení krízovej situácie. Uvedené sa navrhuje vzhľadom k tomu, že v čase krízovej situácie, budú posudkoví lekári pristupovať k posudzovaniu zdravotného stavu len v mimoriadnych resp. ojedinelých prípadoch, nakoľko je potrebné minimalizovať osobný kontakt. Posudzovanie na účely trvania nároku na ochranný príspevok je preto v čase krízovej situácie skoro nerealizovateľné. Cieľom navrhovaného je, aby sa u týchto príjemcov pomoci v hmotnej núdzi nezhoršila ich sociálna situácia a aby nedošlo k prípadnému ohrozeniu ich života a zdravia, resp. aby nestratili nárok na možnosť ďalšieho poberania ochranného príspevku.

K § 9

Navrhuje sa v čase trvania krízovej situácie poskytovať aktivačný príspevok príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorým bol priznaný na základe výkonu závislej činnosti, z ktorej mali príjem najmenej vo výške minimálnej mzdy, a to aj v prípade, že nespĺňajú podmienky nároku na aktivačný príspevok - nemá príjem zo závislej činnosti, pretože zamestnávateľ z dôvodu krízovej situácie zavrel prevádzku. Pri týchto príjemcoch pomoci v hmotnej sa aj v čase trvania krízovej situácie sleduje, či právny vzťah, z ktorého mal plynúť nárok na príjem zo závislej činnosti stále trvá. Cieľom tohto ustanovenia je zachovať výšku pomoci v hmotnej núdzi, tým príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorí z dôvodu krízovej situácie nemôžu

vykonávať závislé činnosti, ktoré sú podmienkou nároku na aktivačný príspevok. Predíde sa tým zhoršeniu sociálnej situácie týchto domácností.

K § 10

Navrhuje sa rozšíriť náležitosti dohody uzatvorenej medzi obcou, ako organizátorom menších obecných služieb a úradom o ustanovenie obsahujúce záväzok obce, ako organizátora menších obecných služieb podniknúť všetky kroky a opatrenia na zabezpečenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vyžadované platnou a účinnou legislatívou v tejto oblasti a rovnako zabezpečiť splnenie všetkých podmienok vyžadovaných predpismi vydanými Úradom verejného zdravotníctva Slovenskej republiky v čase krízovej situácie. Uvedené ustanovenie má za cieľ dosiahnuť to, aby obec ako organizátor menších obecných služieb v čase krízovej situácie vo zvýšenej miere dbala na to, aby nedochádzalo k ohrozovaniu života a zdravia obyvateľstva, nakoľko obec bude absolútne zodpovedná za dodržanie všetkých predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci ako aj dodržanie všetkých opatrení prijatých v dôsledku krízovej situácie a bude zodpovedná za prípadné nakazenie účastníka vírusom spôsobujúcim ochorenie COVID-19 v plnom rozsahu.

K § 11

Navrhuje sa, aby príjemcom pomoci v hmotnej núdzi, ktorí bývajú v zariadení podporovaného bývania, zariadení pre seniorov, domove sociálnych služieb alebo špecializovanom zariadení, ak sa v nich poskytuje sociálna služba plnoletej fyzickej osobe celoročnou pobytovou formou, v útulku, domove na polceste, zariadení núdzového bývania alebo v krízovom stredisku vznikol nárok na príspevok na bývanie aj v prípade, že sa mu služba v čase krízovej situácie neposkytuje (napr. z dôvodu, že zariadenie sociálnych služieb je zatvorené, príjemca sociálnej služby sa dočasne vrátil do prirodzeného rodinného prostredia alebo komunitného prostredia vzhľadom na obavu o svoj život a zdravie a pod.). Navrhuje sa počas uvedeného obdobia nesledovať úhradu za službu, avšak na trvanie nároku na príspevok na bývanie je nevyhnutné, aby zmluva, na základe ktorej príjemca pomoci v hmotnej núdzi býva v zariadení bola naďalej platná. Cieľom uvedeného ustanovenia je zabezpečiť poskytovanie príspevku na bývanie v čase krízovej situácie tým osobám, ktorým by hrozilo, že z objektívnych dôvodov, ktoré nastali v dôsledku krízovej situácie nebudú spĺňať podmienky nároku na príspevok na bývanie, aby sa tak neznižil ich mesačný príjem vo forme pomoci v hmotnej núdzi a nezhoršila sa tak ich sociálna situácia.

K § 12

Navrhuje sa v čase trvania krízovej situácie považovať podmienku nároku na náhradné výživné, že povinná osoba si dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace neplní svoju vyživovaciu povinnosť v plnej výške, v lehote a spôsobom určeným právoplatným rozsudkom súdu alebo súdom schválenou dohodou, ktorú žiadateľ preukazuje tým, že bol podaný návrh na vykonanie exekúcie a od podania návrhu uplynuli aspoň dve mesiace, za splnenú, ak žiadateľ čestne vyhlási, že si povinná osoba riadne a včas nesplnila svoju vyživovaciu povinnosť dva po sebe nasledujúce mesiace. Po skončení krízovej situácie bude žiadateľ povinný do 30 kalendárnych dní preukázať úradu, že bol podaný návrh na vykonanie exekúcie, a to aj za obdobie, ktoré uviedol v čestnom vyhlásení. V prípade, že tak neurobí, úrad rozhodne o povinnosti vrátiť preddavkovo poskytnuté náhradné výživné.

Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť to, aby oprávnená osoba mohla získať náhradné výživné aj v čase krízovej situácie.

Zároveň sa navrhuje, aby sa v čase trvania krízovej situácie podmienka plnenia povinnej školskej dochádzky, resp. podmienka nezaopatrenosti dieťaťa považovala za splnenú, za predpokladu, že škola ktorú navštevuje nezaopatrené dieťa je rozhodnutím príslušných orgánov uzavretá. Uvedené sa navrhuje z dôvodu, že školské zariadenia sú v čase trvania krízovej situácie zatvorené.

K § 13

Podľa § 13 ods. 5 zákona č. 447/2008 Z. z. sa sociálna posudková činnosť vykonáva za účasti fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím a to tak, že zamestnanec úradu vykoná návštevu posudzovanej osoby v prostredí, kde sa obvykle zdržiava, alebo posudzovaná osoba osobne navštívi úrad. Sociálna posudková činnosť sa v čase krízovej situácie vykonáva len v odôvodnených prípadoch a len v nevyhnutnom rozsahu. Navrhuje sa uprednostniť iné formy komunikácie najmä telefonický a mailový kontakt (napr. keď nie je potrebné ohliadkou zhodnotiť bariérovosť domácnosti, pri posudzovaní v oblasti zvýšených výdavkov). V prípade telefonickej komunikácie s klientom sa vyhotovuje záznam z rozhovoru, ktorý je súčasťou spisovej dokumentácie. Právo fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím vyjadrovať svoje potreby a návrhy na riešenie svojej sociálnej situácie týmto nie je dotknuté.

K § 14

Príjem na účely poskytovania peňažných príspevkov na kompenzáciu sa zisťuje ako priemerný mesačný príjem za kalendárny rok, ktorý predchádza kalendárnemu roku, v ktorom fyzická osoba požiadala o peňažný príspevok na kompenzáciu. Takto zistený príjem sa prehodnocuje pri opakovaných peňažných príspevkoch na kompenzáciu vždy v júli bežného roka a platí do konca júna nasledujúceho roka.

Vzhľadom na náročnosť procesu prehodnocovania príjmu a aktuálnu situáciu, kedy mnohí občania nemajú možnosť získať a predložiť doklad o príjme potrebný na prehodnotenie trvania nárokov, sa navrhuje odložiť prehodnocovanie až do ukončenia krízovej situácie a to tým spôsobom, že lehota na prehodnocovanie príjmu sa navrhuje vykonať v lehote 60 dní od ukončenia mimoriadnej situácie. V záujme právnej istoty sa zároveň navrhuje odsunúť termín platnosti novo posúdeného príjmu. Cieľom je zabezpečiť, aby v prípade zániku nároku na príspevok z titulu príjmu alebo v prípade zníženia jeho výšky nedošlo spätne od 1. júla, ale až po skončení krízovej situácie. Cieľom je naďalej vyplácať opakované peňažné príspevky, ktoré v niektorých prípadoch môžu byť jediným zdrojom príjmu (peňažný príspevok na opatrovanie).

V čase krízovej situácie sa upravuje možnosť predkladať vyhlásenie o majetku fyzickej osoby na účely poskytovania peňažného príspevku na kompenzáciu, v ktorom nebude úradne osvedčený podpis predkladateľa vyhlásenia. Týmto postupom ostáva zachovaná možnosť na strane príslušného orgánu v prípade pochybností ohodnotenia majetku fyzickej osoby postupovať podľa § 18 ods. 20 zákona č. 447/2008 Z. z.

K § 15

Peňažný príspevok na prepravu možno poskytovať osobám, ktoré sú odkázané na individuálnu prepravu osobným motorovým vozidlom, t. j. ktoré sa v dôsledku svojho ťažkého zdravotného postihnutia nemôžu prepravovať prostriedkami verejnej prepravy osôb (MHD, autobusová alebo železničná preprava). Účelom je zabezpečiť individuálnu prepravu na ich pracovné, vzdelávacie, rodinné alebo občianske aktivity. Poberatelia tohto peňažného príspevku nie sú vlastníkami alebo držiteľmi osobného motorového vozidla a na svoje aktivity využívajú prepravu zabezpečovanú osobou, ktorá má oprávnenie na vykonávanie prepravy t. j. taxislužbou (ide o najčastejšiu formu), prípadne prepravu zabezpečovanú obcou alebo registrovaným subjektom poskytujúcim prepravnú službu podľa zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

V rámci preventívnych opatrení proti šíreniu ochorenia COVID-19 bolo vydané opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia číslo OLP/2777/2020, ktorým boli uzatvorené všetky maloobchodné prevádzky a všetky prevádzky poskytujúce služby s ustanovenými výnimkami, medzi ktoré boli zaradené aj taxi služby vykonávajúce prepravu vecí a tovaru. To znamená, že poberatelia peňažného príspevku na prepravu aktuálne nemajú možnosť využiť túto službu ani za účelom svojej prepravy do obchodu a zabezpečiť si potraviny a ďalšie nevyhnutné životné potreby.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa navrhuje poskytovať peňažný príspevok aj v situácii, kedy si poberatelia zabezpečujú nevyhnutné životné potreby prostredníctvom doručovacej služby. Zároveň sa navrhuje poskytovať tento príspevok v paušálnej výške bez povinnosti predkladať doklady o výdavkoch na prepravu, čo prispeje k zníženiu osobného kontaktu na strane fyzických osôb s ťažkým zdravotným postihnutím ako aj na strane zamestnancov úradov. Paušálna výška príspevku bola navrhnutá s ohľadom na predpoklad, že osobám aktuálne nevznikajú výdavky na prepravu v takej miere ako v období, keď využívajú vyššie uvedené služby na svoju prepravu do zamestnania, školy, na rodinné alebo občianske aktivity. Zároveň zostáva zachovaná aj možnosť „bežného“ poskytovania peňažného príspevku v prípade záujmu fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, napr. osamelá osoba využíva takmer každodenne predmetnú službu a výdavky na prepravu sú vyššie než príspevok v paušálnej výške.

Navrhuje sa nevydávať písomné rozhodnutie v prípade poskytovania peňažného príspevku v paušálnej výške s cieľom, aby osoby s ťažkým zdravotným postihnutím nemuseli osobne preberať úradnú zásielku a zároveň sa tým umožní okamžité poskytovanie príspevku (bez čakania na uplynutie lehoty pre podanie odvolania a nadobudnutie právoplatnosti rozhodnutia).

K § 16

Skutočnosť, že sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím poskytuje ambulantná sociálna služba a v akom rozsahu sa preukazuje zmluvou o poskytovaní sociálnej služby (uzavreté zmluvy aj v čase krízovej situácie nestratili platnosť). Vzhľadom na Opatrenie Úradu verejného zdravotníctva SR číslo OLP/2775/2020 zo dňa 23. marca 2020 vo veci dočasného pozastavenia poskytovania sociálnych služieb pri ohrození verejného zdravia sa navrhuje, aby sa počas krízovej situácie peňažný príspevok na opatrovanie neposkytoval v nižšej výške z dôvodu poskytovania ambulantnej formy sociálnej služby v rozsahu viac ako 20 hodín týždenne. Snahou je reagovať na vzniknutú situáciu, kedy fyzická osoba s ŤZP,

ktorej bola poskytovaná ambulantná sociálna služba zotrváva v celodennej starostlivosti opatrovateľa tak, že sa peňažný príspevok na opatrovanie poskytne vo vyššej výške. Pri poberateľoch, ktorým bola určená výška peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 40 ods. 8 alebo 9 (osoby v produktívnom veku) je ustanovená maximálna lehota do konca júna tohto roka z dôvodu, že zákonom č. 391/2020 Z. z. boli s účinnosťou od 1. júla 2020 ustanovené nové podmienky poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie pre túto skupinu poberateľov. Navrhovaným nie je dotknuté zníženie peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 40 ods. 12 a 14 zákona č. 447/2008 Z. z. a možnosť zvýšenia peňažného príspevku na opatrovanie podľa § 40 ods. 13 zákona č. 447/2008 Z. z.

V prospech poberateľov peňažného príspevku na opatrovanie sa navrhuje vyššiu výšku príspevku poskytnúť za celý kalendárny mesiac, v ktorom nastala zmena v podmienkach nároku.

Zároveň sa navrhuje o vyššie uvedenom zvýšení peňažného príspevku na opatrovanie nevydávať písomné rozhodnutie čo prispeje k zrýchleniu vyplácania príspevku vo vyššej výške.

K § 17

Navrhuje sa, aby počas krízovej situácie neplynuli lehoty súvisiace najmä s plnením povinností poberateľov peňažných príspevkov na kompenzáciu:

- a) lehota pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na kúpu pomôcky, na úpravu pomôcky, na absolvovanie výcviku využívania pomôcky, opravu pomôcky, na kúpu zdvihacieho zariadenia, na kúpu osobného motorového vozidla, na úpravu osobného motorového vozidla a na úpravu bytu, rodinného domu alebo garáže, na predaj osobného motorového vozidla alebo vyradenie z evidencie motorových vozidiel,
- b) lehota pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na preukázanie začatia vykonávania zamestnania, vzdelávania alebo poskytovania sociálnych služieb na účely peňažného príspevku na kúpu osobného motorového vozidla, na výplatu opakovaného peňažného príspevku na kompenzáciu v prípade, ak sa osoba s ťažkým zdravotným postihnutím zdržiava v zahraničí pre správny orgán na opätovné posúdenie rozsahu hodín osobnej asistencie,
- c) lehota pre fyzickú osobu s ťažkým zdravotným postihnutím na vyúčtovanie poskytnutého peňažného príspevku na úpravu bytu, peňažného príspevku na úpravu rodinného domu a peňažného príspevku na úpravu garáže,
- d) lehota pre správny orgán na vypracovanie komplexného posudku, lekárskeho posudku a vyhotovenie rozhodnutia,
- e) lehota pre správny orgán na opätovné posúdenie rozsahu hodín osobnej asistencie,
- f) lehota pre správny orgán na posúdenie potreby osobitnej starostlivosti,
- g) lehota pre účastníka právnych vzťahov
 - na výzvu príslušného úradu preukázať výšku svojich príjmov a hodnotu majetku, ohlásiť zmeny v ich výške a zmeny v rodinných pomeroch a majetkových pomeroch, ktoré sú rozhodujúce na určenie výšky peňažného príspevku na kompenzáciu;
 - oznámiť príslušnému úradu zmeny v skutočnostiach rozhodujúcich na trvanie nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu, na jeho výšku, výplatu, zánik nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu, trvanie alebo zánik nároku na preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím, preukaz fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím so sprievodcom alebo na parkovací preukaz pre fyzickú osobu so zdravotným postihnutím;

- na oznámenie, že hodnota majetku fyzickej osoby s ťažkým zdravotným postihnutím presiahla zákonom stanovenú hranicu;
- na výzvu príslušného úradu preukázať skutočnosti rozhodujúce na poskytovanie peňažného príspevku na kompenzáciu, jeho výšku alebo výplatu;
- na oznámenie začatia poskytovania odľahčovacej služby, vykonávania zamestnania, pobytu v zdravotníckom zariadení, zvyšovania kvalifikácie formou štúdia popri zamestnaní, kombinovaného štúdia a štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov alebo formou externého štúdia na účely poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie;
- na oznámenie skutočností týkajúcich sa plnenia povinností súvisiacich s poskytnutými jednorazovými peňažnými príspevkami na kompenzáciu.

Cieľom je zamedziť riziku, že v dôsledku nesplnenia si povinností v stanovených lehotách by musel príslušný orgán odňať opakovaný peňažný príspevok na kompenzáciu alebo uložiť fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím povinnosť vrátiť poskytnutý jednorazový peňažný príspevok na kompenzáciu.

Zároveň sa navrhuje, aby počas mimoriadnej situácie neplynuli lehoty na konanie v prípade, ak nie je možné z objektívnych dôvodov konať (napr. nie je možné doložiť príslušné doklady, odborný lekársky nález, príjem, predfaktúru).

K § 18

Navrhuje sa aby lehoty zániku nároku na rodičovský príspevok, prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na viac súčasne narodených detí, príspevok na starostlivosť o dieťa, príspevok na pohreb, odo dňa účinnosti tohto nariadenia vlády, až do skončenia krízovej situácie neplynuli. Uvedené má za cieľ zabezpečiť aby oprávneným osobám v čase krízovej situácie nezanikol nárok na dávky, nakoľko v čase krízovej situácie majú tieto osoby sťažené možnosti uplatnenia nároku.

Ďalej sa navrhuje, aby v čase odo dňa účinnosti tohto nariadenia vlády do skončenia krízovej situácie neplynuli lehoty na oznámenie skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok na starostlivosť o dieťa, príspevok na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, kompenzačný príspevok baníkom, pomoc v hmotnej núdzi, osobitný príspevok a náhradné výživné. Uvedené sa navrhuje aj pre lehoty určené správnym orgánom. Navrhované ustanovenie bude mať za následok neplynutie lehôt v zmysle, ktorých by mal poberateľ dávky alebo príspevku povinnosť oznámiť úradu zmeny v rozhodujúcich skutočnostiach, ktoré majú vplyv na poskytovanie dávky alebo príspevku. Cieľom tohto ustanovenia je zabezpečiť, aby poberatelia dávok a príspevkov v čase trvania krízovej situácie nemohli byť postihnutí za nedodržanie svojej oznamovacej povinnosti v lehote, ktorú ustanovujú jednotlivé právne predpisy.

K § 19

Navrhuje sa pomoc v hmotnej núdzi, prídavok na dieťa, príspevok na starostlivosť o dieťa, rodičovský príspevok, príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa a náhradné výživné priznávať a vyplácať v čase trvania krízovej situácie preddavkovo, v prípade, že z objektívnych dôvodov v čase krízovej situácie nie je možné posúdiť nárok na tieto dávky a príspevky. Navrhuje sa, aby sa uvedené ustanovenie vzťahovalo len na žiadosti podané v čase od vyhlásenia krízovej situácie. Predmetným opatrením sa zabezpečí, že dávky

a príspevky sa priznávajú aj v prípade, kde by muselo dôjsť k prerušeniu konania z dôvodu, že úrad nemá k dispozícii všetky potrebné podklady na posúdenie nároku na dávky alebo príspevky. Napríklad pri poskytovaní pomoci v hmotnej núdzi je dôvodom navrhovanej úpravy nutnosť zabezpečiť možnosť poskytovania pomoci v hmotnej núdzi každému, kto požiada o jej poskytovanie a to aj v čase krízovej situácie, nakoľko ide o ústavnú garanciu zabezpečenia základných životných podmienok. K poskytovaniu pomoci v hmotnej núdzi sa preto pristúpi napriek tomu, že úrad v tom čase nebude vedieť objektívne posúdiť a verifikovať všetky náležitosti k opodstatnenosti poskytovania pomoci v hmotnej núdzi.

Za účelom zamedzenia zneužívania systému sociálneho zabezpečenia v čase krízovej situácie sa navrhuje, aby úrad po skončení krízovej situácie dodatočne overoval splnenie podmienok nároku na predmetné dávky a príspevky a na ich výšku. Za predpokladu, že úrad zistí, že neboli splnené podmienky nároku na dávky a príspevky, ktoré boli priznané preddavkovo, rozhodne o povinnosti vrátiť preddavkovo poskytnuté dávky a príspevky, resp. ak skutočná výška dávky alebo príspevku je nižšia ako bol poskytovaný preddavok, rozhodne o povinnosti vrátiť časť poskytnutého preddavku vo výške rozdielu medzi preddavkom a dávkou.

K § 20

Navrhuje sa pri žiadostiach o prídavok na dieťa, žiadostiach o príspevky na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa a žiadostiach o pomoc v hmotnej núdzi nahradit' rodné číslo dieťaťa, ktoré je povinnou náležitosťou žiadosti o predmetné dávky a príspevky, dátumom narodenia dieťaťa v prípade, že mu rodný list nebol vydaný. Uvedené ustanovenie sa navrhuje z dôvodu obmedzenej činnosti matričných úradov v čase krízovej situácie. Cieľom je zabezpečenie dostupnosti týchto dávok a príspevkov aj v čase kedy oprávnené osoby nedisponujú rodným listom, ktorý nebol vydaný z dôvodu opatrení prijatých v čase krízovej situácie.

K § 21

Navrhuje sa v čase krízovej situácie umožniť prerušenie výkonu inštitútu osobitného príjemcu pri prídavku na dieťa, rodičovskom príspevku, pomoci v hmotnej núdzi a príspevku pri narodení dieťaťa, peňažnom príspevku na kompenzáciu a to po dohode úradu s osobitným príjemcom. Predmetné opatrenie oprávňuje úrad prerušiť výkon funkcie osobitného príjemcu v čase krízovej situácie, a to s ohľadom na schopnosti a možnosti osobitného príjemcu túto funkciu vykonávať v čase krízovej situácie.

K § 22

Navrhuje sa umožniť uskutočnenie akéhokoľvek podania vo veci štátnych sociálnych dávok a sociálnych dávok, pomoci v hmotnej núdzi, náhradného výživného a kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia elektronicky aj bez zaručeného elektronického podpisu, a to prostredníctvom e-mailu. Zároveň sa navrhuje nevyžadovať doplnenie podania v listinnej podobe. Predmetným opatrením sa v čase krízovej situácie dosiahne zníženie priameho fyzického kontaktu medzi klientmi a úradom, na druhej strane sa zvýši dostupnosť finančnej pomoci a podpory. Vzhľadom na krízovú situáciu sa týmto spôsobom podávanie žiadostí výrazne zjednoduší. Cieľom je umožniť žiadateľovi, v čo najväčšej možnej miere komunikovať s úradom inak ako osobne. Tiež sa tak zabezpečí pohotovité riešenie žiadosti o dávku a príspevkov a následne aj ich možnosť poskytovania.

K § 23

V čase krízovej situácie sa pri konaniach vo veciach štátnych sociálnych dávok a sociálnych dávok, pomoci v hmotnej núdzi a osobitného príspevku, náhradného výživného a kompenzácií sociálnych dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutie navrhuje neuskutočňovať úkony, pri ktorých dochádza ku fyzickému kontaktu medzi orgánmi štátnej správy a klientom . Jedná sa najmä o ústne pojednávanie, osobné nahliadnutie do spisov, miestnu ohliadku (šetrenie v domácnosti) a dokazovanie, ktoré sa navrhuje vykonávať bez osobnej účasti svedka alebo znalca. Vo vzťahu k doručovaniu sa navrhuje do vlastných rúk doručovať len rozhodnutia. Uvedeným ustanovením sa umožňuje úradom a Ústrediu práce, sociálnych vecí a rodiny uskutočňovať komunikáciu prostredníctvom e-mailu, telefonicky alebo obyčajnou poštovou prepravou. Navrhovaným ustanovením sa sleduje ochrana života a zdravia obyvateľstva v čase krízovej situácie, ku ktorej môže čiastočne prispieť obmedzenie osobného kontaktu medzi pracovníkmi úradov a klientmi resp. medzi klientmi a poštovými doručovateľmi.

K § 24

Podľa § 11 ods. 10 zákona č. 447/2008 Z. z. posudkový lekár je povinný pozvať fyzickú osobu na posúdenie jej zdravotného stavu, ak o to táto fyzická osoba písomne požiada alebo požiada podaním žiadosti elektronickými prostriedkami podpísanej zaručeným elektronickým podpisom.

Navrhuje sa v záujme ochrániť fyzické osoby vykonávať lekársku posudkovú činnosť počas krízovej situácie bez prítomnosti posudzovanej osoby v prípade ak posudkový lekár nerozhodne inak. Takýto postup nemá vplyv na kvalitu vykonávania lekárskej posudkovej činnosti, nakoľko predmetom tejto činnosti primárne nie je vyšetrovať a diagnostikovať osoby (tieto úkony vykonávajú ošetrojúci a odborní lekári), ale vykonať hodnotenie na základe predložených lekárskeho nálezov (t.j. listinných dôkazov).

K § 25

Navrhuje sa v čase krízovej situácie nevykonávať opätovné posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa na účely prídavku na dieťa, príplatku k prídavku na dieťa, rodičovského príspevku a príspevku na starostlivosť o dieťa. Podmienka dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa sa považuje za splnenú do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom skončila krízová situácia.

V prípade ak sa má vykonať prvé posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu dieťaťa na účel posúdenia nárokov na prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, rodičovský príspevok a príspevok na starostlivosť o dieťa, môže posudkový lekár v čase krízovej situácie vychádzať aj z odborného lekárskeho nálezov lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

K § 26

Navrhuje sa, umožniť fyzickej osobe, ktorej nárok na prídavok na dieťa, príplatok k prídavku na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok na starostlivosť o dieťa, príspevok pri narodení dieťaťa, príspevok na viac súčasne narodených detí a príspevok na pohreb zanikol z dôvodu uplynutia lehoty na uplatnenie nároku v čase odo dňa vyhlásenia krízovej situácie

do účinnosti tohto nariadenia vlády uplatniť si nárok na predmetné dávky a príspevky, a to do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie. Toto ustanovenie sa navrhuje z dôvodu, aby osoby, na ktoré by sa nevzťahovali ustanovenia tohto nariadenia upravujúce zánik nároku v čase krízovej situácie neboli ukrátené na svojich právach, a aby im opätovne vznikol nárok na predmetné dávky a príspevky.

Zároveň sa navrhuje odpustiť zmeškanie lehôt na oznámenie skutočností rozhodujúcich na trvanie nároku na prídavok na dieťa, rodičovský príspevok, príspevok na starostlivosť o dieťa, príspevok na podporu náhradnej starostlivosti o dieťa, kompenzačný príspevok baníkom, pomoc v hmotnej núdzi, osobitný príspevok a náhradné výživné vyplývajúcich z príslušného právneho predpisu alebo z výzvy správneho orgánu, ktoré uplynuli od vyhlásenia krízovej situácie do účinnosti tohto nariadenia vlády. Uvedené sa navrhuje len v prípadoch, keď bude zmeškaný úkon vykonaný do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie. Toto opatrenie sa navrhuje z dôvodu zabezpečenia rovnoprávnosti prístupu k dávkam a príspevkom v čase krízovej situácie.

Prechodným ustanovením sa navrhuje peňažný príspevok na prepravu, ktorý v čase krízovej situácie je možné poskytnúť aj v paušálnej výške, poskytnúť ho v paušálnej výške aj za obdobie od začiatku krízovej situácie.

Prechodným ustanovením sa navrhuje peňažný príspevok na opatrovanie, ktorý sa v čase krízovej situácie vypláca vo vyššej výške (z dôvodu neposkytovania ambulantnej formy sociálnej služby), poskytnúť v takejto vyššej výške aj za obdobie od začiatku krízovej situácie do účinnosti nariadenia vlády SR.

Navrhuje sa fyzickej osobe, ktorej v období od vyhlásenia krízovej situácie do účinnosti tohto nariadenia vlády zanikol nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu z dôvodu, uplynutia lehoty podľa § 42 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. (lehota počas ktorej sa fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím zdržiava mimo územia Slovenskej republiky dlhšie ako 60 po sebe nasledujúcich dní alebo 303 po sebe nasledujúcich dní) priznať nárok na peňažný príspevok na kompenzáciu a to aj za obdobie pred účinnosťou tohto nariadenia vlády, ak boli splnené ostatné podmienky nároku na peňažný príspevok na kompenzáciu a ak si tento nárok uplatní do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie. Ide napr. o situáciu kedy sa poberateľ príspevku nemohol vrátiť na územie SR z dôvodu obmedzenia leteckej prepravy, karanténne opatrenie v cudzine.

Navrhuje sa fyzickej osobe s ťažkým zdravotným postihnutím, ktorej v čase od vyhlásenia krízovej situácie do účinnosti tohto nariadenia vlády vznikla povinnosť vrátiť peňažný príspevok na kompenzáciu z dôvodu uplynutia lehoty podstatnej pre splnenie podmienky podľa § 34 ods. 16 zákona č. 447/2008 Z. z. (lehota 12 mesiacov, počas ktorých fyzická osoba s ťažkým zdravotným postihnutím deklarovala, že bude zamestnaná alebo sa jej bude poskytovať sociálna služba alebo bude navštevovať školu) možnosť splniť si podmienku nároku do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie.

Navrhuje sa odpustenie zmeškania lehoty, ktorá uplynula v čase krízovej situácie do účinnosti tohto nariadenia vlády za podmienky, že zmeškaný úkon fyzická osoba vykoná do 30 kalendárnych dní od skončenia krízovej situácie.

Lehoty Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a úradu, ktoré uplynuli v čase krízovej situácie do účinnosti tohto nariadenia vlády sa nepovažujú za zmeškané. Ide o situácie, kedy

správny orgán nemohol konať v zákonom stanovených lehotách, z objektívnych dôvodov tak na strane žiadateľa ako aj na strane správneho orgánu (napr. karanténne opatrenia).

K § 27

Vzhľadom na mimoriadnu naliehavosť sa navrhuje, aby nariadenie nadobudlo účinnosť už dňom vyhlásenia.